Бојан Ангелов

ДЕОБА

ЗАХАРИЈ СТОЈАНОВ

Дуго траје путовање од медвена до париза
пролази кроз русе-трновско-сејменске устанке
и засаде
које је запосела немилосрдна светина
путујући инвентар завичајних нада
с врхом оловке
на грубом папиру комерцијалних бележница
пуцали су у њега али је преживео
и пронашао
најтачнију формулу
да се без крви уједине
Кнежевина и Румелија
путујући угледа миша у очима
издајничке воље
показа на мостић – лобању над костима
смрт се не може утешити смрћу
и зато с презиром
заобиђе то змијско створење
и настави да громи
званичне туркофиле
одакле доби снагу
тај бугарски Идиде
да својим нејуначким телом
узвиси праве јунаке

изван времена и заборава
и даље остаје нерешена
његова апотеоза о јунацима
непризнатих и од својих
а његово путовање у париз
је последње
траје дуго
и кобно ће се завршити

ПЕСТАЛОЦИЈЕВЕ ЛЕКЦИЈЕ

На сусрету са Наполеоном Бонапартом
није поштовао ђинђуве
на царевим прсима
многа одличја
са изврсно углачаним емајлом и позлатом.
Гледао их је с нескривеном мржњом,
јер је видео
да преко њих
тече крв
невиних бића,
које је учио доброчинствима.
На том сусрету
неми сведоци били су гардисти
и царев писар
који је записао кобалтним мастилом:
ИМПЕРАТОР: – Како сте
освојили љубав народа?!
ПЕСТАЛОЦИ: – Прво их учим љубави
и то је мој циљ –
да усмерим људе
на добре људе
који у њима живе.

СПОЗНАЈА

Ако не научиш
да хваташ пастрмке рукама
и да надмудриш лисицу,
ако не научиш,

као да ништа не знаш,
а овај први задатак
детаљно ће ти објаснити
муж твоје унуке.
Нисам имао среће
да имам деду у детињству.
Нисам уловио пастрмку,
нисам хватао шумске животиње.
Немам ни унуке
понизно климам главом,
ако ме неко упита
за људске лукавости.
У првој половини живота
схватио сам
да су ме надмудрили
сви с којима сам био близак.
На заласку живота
плаче моја наивност
али верујући људима
њене се ране зарумене.

ACHTOPOLUS

Насељена небеса
оцрташе дужину.
С металним
тембром у гласу
споре се око нечега
али то
једва може бити тајна,
чим се
артикулисано прелива
изнад сваке куће са стубовима
изнад сваке медоносне њиве...
Остало је море
усред непроницљивог хоризонта
са светиоником – белокаменом замком
која привлачи таласе...
Знамо
из искуства
да су они знак

закључан у античким сидрима,
живећи вековима у тами,
сада –
украшен безвременошћу.
Таласи се дижу –
лопта за лоптом
ломе се и љуљају
у самоћи
твој профил је био
у поднебесној представи
о бродовима
и литицама,
која
им мрви кости
у невиној
дубини
између Етруркиних бедара.

МОРФОЛОГИЈА ОСЕЋАЊА

на обдукцији речи *плоштад**
патолог не тако млад
али сладак на свој начин
реторичким гестом
пресече реч
на *плошт (трг)* и *ад*
трг је место на коме тргујемо
срећни али и тужни
шетамо се
а они нас егзекутирају
никада раније
универзум
није тако приближио
две невидљиве медијане
секући замишљене троуглове
у том стварном *плошт-тргом*
патолог није имао лошу нарав
и пожеле остатак *ад*
да баци без објашњења
у хладњачу
у једну од просторија са непреузетим лешевима

из које се
чим нестане струја
шири смрад
али патолог не осећа кривицу
његова чула су навикла
на све то
ето зато певушећи у себи
понавља
*"Esseestpercipi"***
адепт џорџа берклија
и мисли како да пробуди
морфолошким техникама
разбарушену мисао
да јој ушије тело
вену по вену
да из подземне мртвачнице
стигне до трга
што ближе животу
што даље од ада

НЕ ИЗЛАЗЕЋИ ИЗ СТРОЈА

Ако одшкринем ваздух
у њему ћу видети бол –
кроз те две ствари
тражим да
спознам
спава ил' не спава,
моја сива и нетакнута,
убиствена соба.

Цела моја прошлост
стала је с ластарима
малина,
са изокренутим острвима
на длановима Локарна.
Зато немојте веровати
ако нестану
сенке
да је дошла мећава
смејући се лукаво.

Нема заборава,
она неће да говори
док се на прагу праска
облаци
љубе.
Тако је и с људима,
ти слепи мишеви без крила –
виде
брдовите слике,
без њиховог тумачења.

Па онда вичите,
смејте се,
проклињите,
и тискајте се
у зноју
на Калахарију!
Очигледно је да сам навикао
да прећуткујем,
пловећи
кроз словеса, без ваздуха и,
не напуштајући строј.

ПОЖАР

Не задуго и само једном
предвидљиве мисли лажу
између спектра обавијеног рђом
и таласа који запљускују шир.
Широко сазрева ватра,
која испуњава небески свод,
али срце остаје без груди
а у груди се усељава звер.
Зверска бића на том месту
шире се уздуж и попреко
и сан о вечном миру
остаће сан за све.
Тешко пада и дуго боли
рањива помисао на тебе
усред живота – очајна јазбина,
изнад које ромиња киша.

ДА БИХ ТЕ ИМАО

Одлучих
да направим кључ за тебе
да те имам
само за себе
али пукла ми кључна кост
и боли испод гипса тишти
Зидови собе су растегљиви папир
који је
добар за вештачко цвеће
са бојом колумбаријума
Прозорска окна
су горе
он може
и не желећи да лети
Ти си
одлетела
и кључ
рђа

СЛАВОСЛОВ

Високо у Рилским одајама
врх литица обасјаним сутоном
ритуално скачу дивокозе
као у цртаном колор филму,
као у православном песмопојању.
Хармонична треперења
се запањујуће поклапају
са скоковима
неуморних
четвороножних пењачица,
с њиховом гордом игром с ватром
на гигантском току
пузећег жара...
Такво просветљење нису добили
Чак ни подвижници с Халкидикија.
Одавде се добро виде
лествe
савршенства,

које је Јован Лествичник ткао
од Синаја до рилских насеобина,
где облаци упијају блаженство,
а људи – ваздух...

ПРОСТОР ЗА ДАВЉЕНИКЕ

Сврха ветра је да пребаци
семе слачице
од сањивих пагода у Кјоту
до Анда, у тајанствени Кито,
који спава на екватору у Еквадору.

Од Кита до Кјота – океан,
наоко свечани таласи,
али мирне воде су најподлије –
у њих можеш сатима да тонеш,
ако ниси зрно синапа
у мрачном грлу урагана.
Ако ниси: пагода,
планина,
пространство,
полифонија,
песник...

ВЕЛИКА ЉУБАВ

Крени
У сусрет
пулсирајућем бекству
крхког свица,
улови га!
И открij
Иде ли
за њим
Велика љубав?
Зашто касни?
Не верuj
звездама –
оне су само

хладне рефлексије
и мртве.
Свитац је путен.
Правац је бео!
Стави га
на длан
и упитај га:
Велика љубав
зашто касни?
И нека се
твој крик
разнесе
небом црним
у безброј честица.
Да пада као киша
доле –
на тебе
и на друге.
Не задржавај
дуго његов лет!
Знај
да нико
свој сан
не може да заборави.
Крени
У сусрет
васиони
и вичи:
– Велика љубави
зашто касниш?!

ШАПАТОМ

– Још је рано да одеш на онај свет!
Неко ми стално ноћу понавља ове речи и
ја се будим, али од сна нема ни трага.
И не спавам, него лутам по непрозирним собама.
Ко ми је то шаптао? Неки мртви пријатељ
који ми шаље веру – да ми у тами злој светли?
И зашто ми до сада није послао
ту мраморну милост, опточену недаћама?

Веома је рано, још је веома рано!
Поново тај шапат као јасан глас чујем.
Спушта се с пијаног неба, сав сметен,
Разазнајем га јасно и не спавам – али сањам…

ДЕОБА

Смркавање није сумрак,
нити је ноћ још права.
Као џелат који се покајао
и удаљио страх од ризика,
месец збуњено пузи
од облака до облака и не кани
да своје лице одрази
у сањивим водама.

И ми смо на том фону
илузија одушевљени;
каприци, тражимо заклон
у мраку недовршених,
обезљуђених градова...
Добих профил свеће,
ноћ нас дели на два дела:
на преваранте и погажене.

БУДИСТИЧКИ ПЛЕС

Праменови магле
и каменита облачност
покривају кров света.
Свет је као свет
опеван од будиста
са разбацаним комадићима мртвог меса.
Лешинари су срећни,
Мртви – такође.
Ко ће измрвити кости,
Ко ће почупати косе
да их поједу лешинари,
да ништа земаљско не остане
од покојника

и изнова почне
препород.
До следеће смрти,
до следећег лешинарења...

БОЈАН АНГЕЛОВ је рођен 27. августа 1955. године у Панађуришту. Дипломирао је филозофију и бугарску филологију на Универзитету „Св. Климент Охридски". Аутор је 33 књиге поезије. Његове песничке књиге и појединачне песме превођене су на бројне језике: немачки, француски, енглески, шпански, руски, украјински, италијански, српски, румунски, турски, грчки, шведски, словачки, португалски, арапски, хинду, јапански, кинески... Аутор је белетристичких дела, публицистичке и књижевне критике. Радио је у Комитету за телевизију и радио и у Министарству културе. Завршио је Академију педагошких наука у Швајцарској. Од 1990. издавао је часопис „Читалиште", основан 1870, а од 1993. до 2006. био је заменик Председника Савеза народних библиотека. Крајем 2012. године постаје директор издавачке куће „Бугарски писац". Од 2014. године је председник Савеза бугарских писаца.

С бӯгарско̄ п̄ревео и белешку о аӯтору сачинио
РИСТО ВАСИЛЕВСКИ